ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

വിശ്വജിത്ഖണ്ഡഃ - സപ്തദശോഽധ്യായഃ

മാഗധവിജയമ് -

ശ്രീനാരദ ഉവാച -
അഥാതോ മാഗധഞ്ജേതും പ്രദ്യുമ്നോ മീനകേതനഃ ..
ഗിരിവ്രജം ജഗാമാശു സ്വസൈന്യൈഃ പരിവാരിതഃ ..1..
ശ്രുത്വാഽഽഗതം ഹരേഃ പുത്രം ദിഗ്ജയാർഥം വിശേഷതഃ ..
ജരാസംധോ മാഗധേംദ്രോ മഹാകോപം ചകാര ഹ ..2..
ജരാസംധ ഉവാച -
തുച്ഛാ യേ യാദവാഃ സർവേ യുധി വിക്ലവചേതസഃ ..
തേഽദ്യ വൈ ജഗതീം ജേതും നിർഗതാ ഗതബുദ്ധയഃ ..3..
മഥുരാം സ്വപുരീം ത്യക്ത്വാ മദ്ഭയാന്മാധവോഽപിഹി ..
സമുദ്രം ശരണം പ്രാഗാത്പിതാ ചാസ്യ ദുരാത്മനഃ ..4..
പ്രവർഷണേ രാമകൃഷ്ണൗ മയാ ഭസ്മീകൃതൗ ബലാത് ..
ഛലാദ്ദുദ്രുവതുസ്തൗ ദ്വൗ ദ്വാരകായാം സമാശ്രിതൗ ..5..
ബദ്ധ്വാ തൗ ചാനയിഷ്യാമി സോഗ്രസേനൗ കുശസ്ഥലീമ് ..
അയാദവീം കരിഷ്യാമി പൃഥ്വീം സാഗരമേഖലാമ് ..6..
ശ്രീനാരദ ഉവാച -
ഇത്യുക്ത്വാ നിർഗതോ രാജാ ഗിരിവ്രജപുരാദ്ബഹിഃ ..
അക്ഷൗഹിണീഭിർവിംശത്യാ തിസൃഭിഃ സംയുതോ ബലീ ..7..
ഗോമൂത്രചയസിംദൂരകസ്തൂരീപത്രഭൃന്മുഖേ ..

സ്രവന്മദൈശ്ചതുർദംതൈരൈരാവതകുലോദ്ഭവൈഃ ..8..
ശുണ്ഡാദണ്ഡസ്യ ഫൂത്കാരൈഃ
ക്ഷേപയദ്ഭിസ്തരൂൻബഹൂൻ ..
ബഭൗ ഗജൈർമാഗധേംദ്രോ മേഘൈരിംദ്ര ഇവ പ്രഭുഃ ..9..
രഥൈശ്ച ദേവധിഷ്ണ്യാഭൈഃ സധ്വജൈരശ്വനേതൃഭിഃ ..
ചാമരൈർദോലിതൈ രാജംല്ലോലചക്രധ്വനിദ്യുതിഃ ..10..
തുരങ്ഗമൈർവായുവേഗൈശ്ചിത്രവർണൈർമദോത്കടൈഃ
..
സൗവർണപട്ടഹാരാദ്യൈഃ ശിഖാരശ്മ്യൂർധ്വചാമരൈഃ ..11..
സകംചുകൈർവീരജനൈഃ ഖഡ്ഗചർമധനുർധരൈഃ ..
വിദ്യാധരസമൈഃ പ്രാഗാന്മാഗധേംദ്രോ മഹാബലഃ ..12..
ധുംകാരൈർദുംദുഭീനാം ച ദിശോ നേദുർധനുഃസ്വനൈഃ ..
ചചാല വസുധാ സൈന്യൈ രജോഭിശ്ഛാദിതം നഭഃ ..13..
ജരാസംധസ്യ തത്സൈന്യം പ്രലയാബ്ധിമിവോൽബണമ് ..
വിസ്മിതാ യാദവാഃ സർവേ ബഭൂവുർവീക്ഷ്യ മൈഥില ..14..
പ്രദ്യുമ്നോ ഭഗവാന്വീക്ഷ്യ മാഗധേംദ്രബലാർണവമ് ..
ശംഖം ദധ്മൗ ദക്ഷിണാഖ്യം മാ ഭൈഷ്ടേത്യഭയം ദദത് ..15..
തതഃ സാംബോ മഹാബാഹുഃ പ്രദ്യുമ്നസ്യ പ്രപശ്യതഃ ..
അക്ഷൗഹിണീനാം ദശഭിര്യുയുധേ മാഗധേന സഃ ..16..
ഗജാ ഗജൈര്യുയുധിരേ രഥിഭീ രഥിനോ മൃധേ ..
ഹയാ ഹയൈഃ പത്തയശ്ച പത്തിഭിർമൈഥിലേശ്വര ..17..
ബഭൂവ തുമുലം യുദ്ധമദ്ഭുതം രോമഹർഷണമ് ..
മാഗധാനാം യദൂനാം ചാസുരാണാം നിർജരൈര്യഥാ ..18..
അശ്വാരുഢാഃ ക്വേപി വീരാ ഭല്ലഹസ്താ ഇതസ്തതഃ ..
മർദയംതോ ഗജാരൂഢാഃ കരികുമ്ഭഗതാർചയഃ ..19..
കേചിച്ഛക്തീസ്തഡിദ്വർണാ ഗൃഹീത്വാ ചിക്ഷിപുർബലാത് ..
താഃ ശക്തയസ്ത്വരീൻ ഭിത്വാ ദംശിതാൻ ധരണീം ഗതാഃ ..20..
കേചിദ്വീരാ നദന്തഃ കൗ രഥാംഗാനി ച ചിക്ഷുപുഃ ..
ചിച്ഛിദുർവീരപടലം നീഹാരം രവയോ യഥാ ..21..

ഭിംദിപാലൈർമുദ്ഗരൈശ്ച കുഠാരൈരസിപട്ടിശൈഃ ..
അച്ഛൂരികാർഷ്ടിഭിസ്തീക്ഷ്ണൈർനിസ്ത്രിംശൈര്യുയുധുശ്ച വേ ..22..
തോമരൈശ്ച ഗദഭിശ്ച ബാണൈശ്ഛിന്നാനി ഭൂതലേ ..
നിപേതുർവീരകരിണാമശ്വാനാം ച ശിരാംസി ച ..23..
കബംധാസ്തത്ര ചോത്പേതുഃ പാതയന്തോ ഹയാന്നരാൻ ..
ഖഡ്ഗഹസ്താഃ പ്രധാവന്തഃ സംഗ്രാമേഷു ഭയംകരാ ..24..
വീരോപരി ഗതാ വീരാ നിപേതുശ്ഛിന്നബാഹവഃ ..
ഹയോപരി ഹയാഃ കേചിദ്ബാണൈഃ സംഛിന്നകംധരാഃ ..25..
വിദ്യാധര്യശ്ച ഗംധർവ്യോ വവ്രിരേ ഹ്യംബരേ ഗതാൻ ..
വീരാൻപതീൻസമിച്ഛംത്യസ്താസാം ചാഭൂത്കലിർമഹാൻ ..26..
ക്ഷാത്രധർമാപരാഃ കേചിദ്യുദ്ധദത്താസവോ നൃപ ..
ന ചലന്തഃ പദം പൃഷ്ഠേ സദാ സംഗ്രാമശാലിനഃ ..27..
ജഗ്മുഃ പരം പദം തേ വൈ ഭിത്വാ മാർതണ്ഡമംഡലമ് ..
നനൃതുഃ ശിശുമാരേ വൈ മംഡലേ ച നടാ ഇവ ..28..
ഏവം സാംബമഹാവീരൈർമർദിതം മാഗധം ബലമ് ..
ദുദ്രാവ പശ്യതാം തേഷാം കൃഷ്ണഭക്ത്യാ യഥാശുഭമ് ..29..
കേചിദ്ദൈവ വൃക്ണവർമാണശ്ഛിന്നചാപാസ്തഥാപരേ ..
പലായമാനാ ധാവംതസ്ത്യക്തഖഡ്ഗർഷ്ടിപാണയഃ ..30..
പലായമാനം സ്വബലം വീക്ഷ്യ തന്മാഗധേശ്വരഃ ..
ധനുഷ്ടംകാരയൻപ്രാപ്തോ മാ ഭൈഷ്ടേത്യഭയം ദദൗ ..31..
സ്വബലം നോദയാമാസ ജരാസംധോ ധനുർജ്യയാ ..
മഹാമാത്യഃ പ്രേരയതി ഹ്യംകുശേന ഗജം യഥാ ..32..
സാംബസ്തദൈവ സമ്പ്രാപ്തോ ദശഭിശ്ചാപനിർഗതൈഃ ..
ബാണൈർവിവ്യാധ സമരേ മാഗധേംദ്രം മഹാബലമ് ..33..
ധനുർജ്യാമബ്ധികല്ലോലഭീമസംഘർഷനാദിനീമ് ..
ചിച്ഛേദ ദശഭിർബാണൈഃ സാംബോ ജാംബവീസുതഃ ..34..
ധനുരന്യത്സമാദായ ജരാസംധോ മഹാബലഃ ..

ധനുഃ സാംബസ്യ ചിച്ഛേദ ബാണൈർദശഭിരഗ്രതഃ ..35..
ചതുർഭിശ്ചതുരോ വാഹാന്ദ്വാഭ്യാം കേതും രഥം ത്രിഭിഃ ..
ഏകേന സാരഥിം ജഘ്നേ മാഗധേംദ്രോ ജരാസുതഃ ..36..
സ ഛിന്നധന്വാ വിരഥോ ഹതാശ്വോ ഹതസാരഥിഃ ..
പുനരന്യം സമാസ്ഥായ രഥം സാംബോ മഹാബലഃ ..37..
ഗൃഹീത്വാ ചാപമത്യുഗ്രം സജ്ജം കൃത്വാ വിധാനതഃ ..
തദ്രഥം ചൂർണയാമാസ സാംബോ ബാണശതൈരപി ..38..
രഥം ത്യക്ത്വാ ജരാസംധോ ഗജമാരുഹ്യ വേഗതഃ ..
ബഭൗ ഗജേ മാഗധേംദ്ര ഇന്ദ്ര ഐരാവതേ യഥാ ..39..
ചിത്രപത്രവിചിത്രാംഗം കാലാംതകയമോപമമ് ..
സാംബായ നോദയമാസ മത്തേഭം ക്രുദ്ധമാനസഃ ..40..
ഗൃഹീത്വാ സരഥം സാംബം ശുണ്ഡാദണ്ഡേന നാഗരാട് ..
കുർവംശ്ചീത്കാരവികലശ്ചിക്ഷേപ നവയോജനമ് ..41..
തദാ കോലാഹലേ ജാതേ സാംബസേനാസു മൈഥില ..
പ്രദ്യുമ്നപാർശ്വാച്ച ഗദഃ പ്രാപ്തോഽഭൂദ്വേഗതോ ബലമ് ..42..
വിനാശയന്നംധകാരം യഥാർക ഉദയാചലാത് ..
ജരാസംധസ്യാപി ഗജം മുഷ്ടിനാ വസുദേവജഃ ..43..
ജഘാന ശക്രോ വജ്രേണ യഥാ പ്രോച്ചദരീഭൃതമ് ..
ഗജോ മുഷ്ടിപ്രഹാരേണ വിഹ്വലോ ധരണീം ഗതഃ ..44..
ജഗാമ പഞ്ചതാം രാജംസ്തദദ്ഭുതമിവാവഭവത് ..
ജരാസംധഃ സമുത്ഥായ ഗദാമാദായ വേഗതഃ ..45..
ഗദം തതാഡ സഹസാ ജഗർജ ഘനവദ്ബലീ ..
തത്പ്രഹാരേണ സ ഗദോ ന ചചാല രണാംഗണാത് ..46..
ത്വരം ഗദാം സമാദായ ലക്ഷഭാരവിനിർമിതാമ് ..
അതാഡയജ്ജരാസംധം സിംഹനാദമഥാകരോത് ..47..
തത്പ്രഹാരേണ വ്യഥിതോ ബൃഹദ്രഥസുതോ ബലീ ..
ജരാസംധഃ സമുത്ഥായ ഗൃഹിത്വാ സഗദം ഗദമ് ..48..
ചിക്ഷേപ രോഷതോ രാജന്നാകാശേ ശതയോജനമ് ..
ഗദോഽപി മാഗധം നീത്വാ ഭ്രാമയിത്വാ മഹാബലഃ ..49..

ചിക്ഷേപ ഗഗനേ തം വൈ യോജനാനാം സഹസ്രകമ് ..
ആകാശാത്പതിതോ രാജാ മാഗധോ വിംധ്യപർവതേ ..50..
ഉത്ഥായ യുയുധേ തേന ഗദേനാപി മഹാബലഃ ..
തദൈവ സാംബഃ സംപ്രാപ്തോ ഗൃഹീത്വാ മാഗധേശ്വരമ് ..51..
ഭൂപൃഷ്ഠേ പോഥയാമാസ സിംഹഃ സിംഹമിവൗജസാ ..
ഏകേന മുഷ്ടിനാ സാംബം ദ്വിതീയേന ഗദം തഥാ 52..
തതാഡ മാഗധോ രാജാ ജഗർജാശു രണാംഗണേ ..
മുഷ്ടിപ്രഹാരവ്യഥിതൗ ഗദഃ സാംബശ്ച മൂർഛിതൗ ..53..
ഹാഹാകാരോ മഹാനാസീത്തദൈവാശു രണാംഗണേ ..
രഥേനാതിപതാകേന പ്രദ്യുമ്നോ യാദവേശ്വരഃ ..54..
അക്ഷൗഹിണീയുതഃ പ്രാപ്തോ മാ ഭൈഷ്ടേത്യഭയം ദദൗ ..
ജരാസംധോ ഗദാം നീത്വാ ലക്ഷഭാരവിനിർമിതാമ് ..55..
വിവേശ യദുസേനായാമരണ്യേഽഗ്നിരിവ പ്രഭുഃ ..
രഥാൻഗജൻസവീരാംശ്ച തുരങ്ഗാൻസൈംധവാൻബഹൂൻ
..56..
പാതയമാസ രാജേംദ്ര പദ്മാനീവ മഹാഗജഃ ..
ജരാസംധസ്യ യാ സേനാ സാപി സർവാ സമാഗതാ ..57..
ജഘ്നാന നിശിതൈർബാണൈര്യദൂനാം സർവതോ ബലമ് ..
പ്രദ്യുമ്നോ യുയുധേ യുദ്ധേ നിർഭയോ യാദവേശ്വരഃ ..58..
നിപാതയന്നരീൻബാണൈർധനുഷ്ടങ്കാരയന്മുഹുഃ ..
തദൈവ യദുപുര്യാസ്തു ബലദേവഃ സമാഗതഃ ..59..
പ്രാദുർബഭൂവ തത്രാപി സർവേഷാം പശ്യതാം സതാമ് ..
സമാകൃഷ്യ ഹലാഗ്രേണ മാഗധേംദ്രം മഹാബലമ് ..60..
മുസലേനാഹനത്ക്രുദ്ധോ ബലദേവോ മഹാബലഃ ..
ശതയോജനപര്യംതം രഥാശ്വഗജപത്തയഃ ..61..
പതിതാ ഭിന്നശിരസഃ സർവേ വൈ നിധനം ഗതാഃ ..
ദേവദുംദുഭയോ നേദുർനരദുന്ദുഭയസ്തഥാ ..62..
ബലദേവോപരി സുരാഃ പുഷ്പവർഷം പ്രചകിരേ ..
തദാ ജയജയാരാവോ യദൂനാം സ്വബലേ മഹാൻ ..63..

പ്രദ്യുമ്നാദ്യാസ്തതോ നേമുഃ കാമപാലം ഗതവ്യഥാഃ ..
ഇത്ഥം ജിത്വാ മാഗധേന്ദ്രം ബലദേവോ മഹാബലഃ ..64..
പ്രയയൗ ദ്വാരകാം രാജൻഭഗവാൻഭക്തവത്സലഃ ..
ജരാസംധസുതോ ധീമാൻ സഹദേവ ഉപായനമ് ..65..
നീത്വാ പുരഃ ശംബരാരേർഗിരിദുർഗാദ്വിനിർഗതഃ ..
അശ്വാർബുദം രഥാനാം ച ദ്വിലക്ഷം ഹസ്തിനാം തഥാ ..66..
ദദൗ ഷഷ്ടിസഹസ്രണി നത്വാ കാർഷ്ണിം പ്രഭാവവിത് ..67..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ശ്രീവിശ്വജിത്ഖണ്ഡേ
ശ്രീനാരദബഹുലാശ്വസംവാദേ
മാഗധവിജയോ നാമ സപ്തദശോഽധ്യായഃ ..17..

GO TOP